

“ХУДУДИЙ ЭЛЕКТР ТАРМОҚЛАРИ” АЖ

**“НАМАНГАН ХУДУДИЙ ЭЛЕКТР
ТАРМОҚЛАРИ ҚОРХОНАСИ”
АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИ**

**ЮРИДИК ВА ЮРИДИК МАҚОМГА
ЭГА БЎЛМАГАН ТАДБИРҚОР
ИСТЕЪМОЛЧИЛАР УЧУН
ЭЛЕКТР ТАЪМИНОТИ**

ШАРТНОМАСИ

№

570/75

16-СОЛЛИК МАЎЖАБОЎ

Шайхонжон

(қорхона, таъшилот, муассаса номи)

Юридик ва юридик мақомга эга бўлмаган тадбиркор истеъмолчилар учун
ШАРТНОМА

2022 йил "27" 01 47015-сон Топ шахш
(шартнома тузилган мазли)

Наманган Худудий Электр Тармоқлари Корхонаси акциядорлик жамияти
Топ электр таъминоти корхонасида "Челоб" асосида фаолият юритувчи
раҳбари А. Девдаришваев (кейинги ўринларда "Корхона" деб аталади)
(электр таъминоти корхонаси раҳбарининг Ф.И.О.)

бир томондан ҳамда 16-сонли Д.Ш.Ш раҳбари Х. Раҳмонова
("Истеъмолчи"нинг номи) ("Истеъмолчи" раҳбарининг Ф.И.Ш.)

асосида фаолият юритувчи
(кейинги ўринларда "Истеъмолчи" деб аталади), хисоб рақами — 47011715
иккинчи томондан мазкур шартномани куйидагилар тўғрисида туздилар:

I. Шартнома предмети

Ушбу электр таъминоти шартномасига (кейинги ўринларда – Шартнома деб аталади) мувофиқ, Корхона Истеъмолчига электр энергиясини (кейинги ўринларда - энергия деб аталади) уланган тармоқ орқали etkazиб бериш ва Истеъмолчи истеъмол қилинган энергия учун ўз вақтида ҳақ тўлаш мажбуриятини олади.

II. Eтказиб берилган энергияни хисобга олиш

2.1. Энергия истеъмолининг йиллик шартномавий ҳажми:

Актив 20836 кВт.с. реактив _____ кВт.с

2.2. Eтказиб бериладиган энергиянинг Шартнома тузилган кундаги умумий нархи 450

тариф тури: табақалаштирилган, бир ставкали ёки 08.11.2017 йилдан ПК-3379 нинг рўйхатида кўрсатилган маҳсулот ишлаб чиқарувчи ва айричи хизматлар кўрсатувчи истеъмолчилар учун (кериқисими ёилсини) ташкил этади. Пушқуз шиммон уз юз ешилмайи шим акки юз сўзи

2.3. Истеъмолчига etkazиб бериладиган энергиянинг ойлар кесимидаги йиллик ҳажми ушбу Шартномага 1-иловада келтирилган.

2.4. Истеъмолчи томонидан олинган энергиянинг ҳақ тўланадиган ҳақиқий миқдори ушбу Шартномага 2-иловада назарда тутилган хисобга олиш приборларининг кўрсаткичлари асосида аниқланади.

2.5. Истеъмолчиларнинг (маиший истеъмолчилардан ташқари). Электр энергиясини хисобга олиш приборлари, шунингдек электр энергиясини хисобга олишнинг бошқа воситалари истеъмолчининг маблағлари хисобига сотиб олинади, давлат қисловидан ўтказилади, Корхона томонидан Бюро билан ҳамкорликда бепуғ ўрнатилади, пломбланади ва рўйхатдан ўтказилади.

III. Хисоб-китоб қилиш тартиби

3.1. Энергия учун хисоб-китоблар табақалаштирилган, бир ставкали ёки Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 8 ноябдаги "Энергия ресурсларидан оқилонга фойдаланишни таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПК-3379-сонли қарорининг иловасига асосан тасдиқланган рўйхатда кўрсатилган маҳсулот ишлаб чиқарувчи ва айрим хизматлар кўрсатувчи истеъмолчилар учун амалга оширилади.

3.2. Уланган қуввати 750 кВА ва ундан ортиқ бўлган Истеъмолчи (бюджет ташкилотлари, сув таъминоти ташкилотлари, фермер хўжаликлари ва сув истеъмолчилари уюшмаларининг насос станциялари, шунингдек Давлат бюджетдан молилаштирилган насос станциялари бундан мустасно) Энергия учун хисоб-китобларини сутка вақтларининг табақалаштирилган тариф бўйича амалга оширади.

Истеъмол қилинган энергия учун табақалаштирилган тариф бўйича хисоб-китоблар:

ярим тигиз пайт – сутканинг ёруғ вақтида (соат 9:00 дан 17:00 гача) – белгиланган тариф бўйича,

тиғиз пайт – энг катта юкламалы соғларда (ягона электр энергетика тизимининг энг катта юкламалы соғлари: эрталабкн энг катта микдор соғт 6:00 дан 9:00 гача, кечки энг катта микдор соғт 17:00 дан 22:00 гача) белгиланган тарифга нисбатан 1,5 барабар микдорда ўсувчи коэффициентини кўллаш оркаси;

тунли пайт – сутканин коронги вақтида (энг кам юкламалы соғларида: 22:00 дан 24:00 гача ва 00:00 дан 6:00 гача) – белгиланган тарифга нисбатан 1,5 барабар камаювчи коэффициентини кўллаш оркаси амалга оширилади.

Белгиланган тариф II-тариф гуруҳи бир ставкали истеъмолчиларга кўлланиладиган тарифга туғри келади.

Табақалаштирилган тариф кўлланилмайдиغان Истеъмолчиға нисбатан энергия учун хисоб-китобларда бир ставкали тариф кўлланилади.

Уланган қуввати 750 кВА гача бўлган, электр энергиясини реализация қилишда нархни шақлантиришининг алоҳида тартиби белгиланадиган ташкилотлар рўйхатиға киритилган махсулот ишлаб чиқарувчи ва айрим хизматлар кўрсатувчи Истеъмолчилар учун

тўловлар Хукумат қарори билан белгиланадиган тарифлар бўйича амалга оширади.

3.3. Турили хил тариф гуруҳларига мансуб истеъмолчи битта электр таъминоти манбаидан электр билан таъминланганда, хисобга олиш приборлари хар бир тариф гуруҳи учун алоҳида ўрнатилиди.

Истеъмолчи томонидан алоҳида хисобга олиш приборлари ўрнатиш рад қилинган тақдирда, электр энергияси учун тўловлар фойдаланаётган энг юқори тариф гуруҳи бўйича хисоб китоб қилинади.

3.4. Мазкур шартнома бўйича Истеъмолчи ва Қорхона орасидаги хисоб-китоб даври бир ой хисобланади.

3.5. Истеъмолчи хисоб-китоб даври тугагандан сўнг Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси хузуридаги Мажбурий ижро бюросининг (кейинги ўриларда “Бюро” деб аталади) ваколатли вакили билан биргаликда хисобга олиш приборларининг кўрсаткичларини хар ойда ёзиб олади ва ушбу Шартноманин 3-иловасига мувофиқ шаклда энергия сарфи бўйича хисобот тузади.

Истеъмолчи Қорхонаға энергиянинг сарфланиши тўғрисидаги хисоботни ўз қўли билан, факсимил, электрон ёки почта алоқаси орқали хар ойнинг “1” санасигача Қорхонаға ва Бюроға тақдим этади.

Бунда, уланган қуввати 750 кВА ва ундан юқори бўлган тўловларни табақалаштирилган тарифга амалга оширадиган Истеъмолчилар бўйича энергия сарфи бўйича хисоботда ишлатилган электр энергия (актив ва реактив) тўлиқ хажмидан ташқари тиғиз, ярим тиғиз ва тунги пайтларда фойдаланилган энергия хажмлари алоҳида кўрсатилиши шарт.

3.6. Тарифлар ўзгарганда Истеъмолчи етказиб берилаетган энергия учун янги тарифлар киритилган кундан бошлаб янги тарифлар бўйича хак тулайди.

3.7. Энергия учун амалдаги тарифлар ўзгарган тақдирда, Қорхона уларнинг кучта киришидан камда ўн беш кун олдин қарорни оммавий ахборот воситаларида эълон қилади.

Бунда электр энергияси учун тарифлар ўзгарган санадан катгий назар, электр таъминоти шартномаси ўз кучида қолади ва истеъмолчи фойдаланилган электр энергияси учун янги тариф кучта кирган кундан бошлаб хак тулашга мажбурлидр.

Тариф ўзгарган тақдирда, истеъмолчилар Энергия (шу жумладан, актив ва реактив энергия)нинг аванс тариқасида туланган хажми учун тўлов кундан бошлаб кейинги 1 ойдан ортик бўлмаган муддатда қўшимча тўлов тўлашдан озод этилади.

Арифметик хатolikлар, тарифларни нотўғри кўллаш туфайли пайдо бўладиган кам ва ортикча тўловлар тегишли тариф бўйича кВт соғларда кайта хисоблаб чиқилади ва Қорхона томонидан даъво муддати доирасида кўрсаткичлардаги тафовут ёки қўшимчалар билан биргаликда хисобга олинади.

3.8. Истеъмолчиға энергияни етказиб бериш келтүси хисоб-китоб даври бошланишидан олдин энергиянинг шартномавий микдори киймати учун олдиндан юз фоизлик (100%) хак тулаш асосида амалга оширилади. Бунда, хисоб-китобни 50 фоиз олдиндан хак тулаш асосида амалга ошириш хоҳишини билдирган истеъмолчилар хисоб-китоб амалга ошириладиган даврини кўрсатиб хисоб-китоб даври бошланишидан камда 5 кун олдин билдирги тартибда Бюроға муружаат қилганлари тақдирда 50 фоиздан олдиндан

хак тулаш асосида етказиб берилишиға йўл қўйилади. Олдиндан хак туланмаган хамда 50 фоиз олдиндан хак тулаётган истеъмолчилар томонидан ойнинг охиригача якуний хисоб-китоб амалга оширилмаган холларда мазкур истеъмолчиға нисбатан электр тармоқларидан тўлиқ узиншача бўлган чоралар кўрилади.

3.9. Истеъмолчи уланган қувватидан катгий назар, крипто-актив ва майнинг соҳасида фаолиятни амалга оширганда (турили криптовалюталарда янги бирликлар ва комиссия йиғимлари форматда мукофот олиш имконини берадиган тақсимлаш платформасини таъминлаш ва янги блоklar яратиш бўйича фаолият) фойдаланган электр энергияси учун тўловларни тегишли тариф гуруҳига асосан белгиланган тарифга нисбатан 3 барабар ўсувчи коэффициентга мувофиқ тулайди. Ўз.Р. Вазирлар Маҳкамасининг 09.12.2019 йилдаги 979-сонли қарорига асосан мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан уч ой ўтгач кучта кирди).

3.10. Қорхона энергия сарфи тўғрисидаги хисобот асосида белгиланган тартибда хисоб-китобни амалга оширади хамда беш кун ичида тўлов амалга оширилиши лозим бўлган хисоб-фактура ва тўлов хисоб-варағини ёзиб беради.

Истеъмолчи турли тариф гуруҳларига тегишли бўлган бир нечта объектга эга бўлса, хар бир тариф гуруҳи учун тариф сарфлаган хажми кўрсатилган холда умумий хисоб-фактура ёзилади.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 25.06.2019 йилдаги 522-сонли қарорига мувофиқ Қорхона томонидан махсул дастурий махсулот орқали хисоб-фактура-ва тўлов хисоб-варағини электрон хисобварақ-фактура шақлантирилади хамда сотиб олувчи тўғрисидаги маълумотлар кўрсатилган холда электрон рақамли имзо билан тасдиқлаган холда, оператор орқали роуминг операторига юборилади.

3.11. Хисобга олиш прибори ушбу Шартномаға 4-иловаға мувофиқ, электр тармоқларининг мансублик баланси бўйича масулулик чегараси далолатномаси ва томонларнинг эксплуатация жавобгарлиги асосида аниқланадиган электр тармоқнинг мансублик баланси чегарасида ўрнатилмаганда, чегарадан хисобга олиш прибори ўрнатилган жойгача бўлган участкада энергиянинг технология к сарфланиш хажми Истеъмолчи билан биргаликда хисоблаш йўли орқали аниқланади ва ушбу шартномаға 5-иловаға мувофиқ далолатномада кўрсатилиди.

Бунда, 750 кВА ва ундан юқори қувватга уланган, табақалаштирилган тарифда тўловларни амалга оширадиган Истеъмолчи учун энергиянинг технология сарфланиш хажми сутканин тиғиз, ярим тиғиз ва тунги пайтлари учун алоҳида аниқланиб, муганосиб равишда жами олинган электр хажмининг тегишли пайтларига тўлов хакини ёзиш учун қўшиб борилади.

3.12. Истеъмолчи энергиянинг сарфланиши тўғрисидаги хисоботни Шартномада кўрсатилган муддатда тақдим этмаган тақдирда, Қорхона энергия истеъмолчининг шартномада кайд этилган микдори бўйича ёки ўтган давр учун хақиқатдан истеъмол қилинган электр энергияси тўғрисидаги маълумотлар асосида тўлов хисоб-варағини ёзади ва Истеъмолчининг шахсий хисоб рақамида бу хақида тегишли белги қўйилади.

Бюро хисоблаш приборидан кўрсаткичларни назорат тартибиде ёзиб олгандан кейин, Қорхона амалда истеъмол қилинган электр энергияси учун кайта хисоб-китобни белгиланган тартибда амалга оширади.

3.13. Истеъмолчининг энергия хакини тўлаш, реактив энергия компенсацияси тарифга устамалар, шунингдек хисобга олинмаган энергияни, (ноқонуний фойдаланилган электр энергияси) кайта хисоб-китобни ва пеня бўйича қарзи бўлган тақдирда, унинг аванс тўлови хисобга ўтказилган маблағлари қарзни қошлашга йўналтирилади ва аванс тўлови (олдиндан хак тулаш) сифатида хисобга олинмайди.

Истеъмолчи томонидан Шартномада кўрсатилган электр энергияси хажмини тўлиқ истеъмол қилмаган тақдирда, аванс тариқасида туланган маблағлар кайтариб берилмайди ва электр энергия учун кейинги календар ой тугаган қарздорлик тўлов муддати ўтган деб

Хисоб-китоб ойидан кейинги календар ой тугаган қарздорлик тўлов муддати ўтган деб хисобланади ва тўлов муддати ўтган хар бир кун тўлов муддати ўтган сумманин 0,1 фоиз микдориде, электр энергияси махсул тартибда етказиб берилмадиган қорхоналар учун эса 0,2 фоиз микдорда пеня хисобланади. Бунда пенянинг умумий микдори, муддати ўтган тўловларнинг 50 фоиздан ошмаслиги лозим.

3.14. Шартномада хисоб-китоб даври учун кўрсатилган энергия микдоридан 5 фоиздан ортик микдорда энергия истеъмол қилганда, Истеъмолчидан Шартномада кўрсатилган

микдордан ортик ортик истеъмол қилинган энергияси жами ҳажми учун белгиланган тарифнинг 1,15 баравари миқдорда тўлов ундирилади.

3.15. Истеъмолчи ва Корхона ҳар ойда, ҳисоб-китоб даври тамом бўлгандан кейин беш кун мобайнида ўзаро ҳисоб-китобларнинг таққослаш далолатномасини тузади.

3.16. Истеъмолчини қуйидаги ҳолларда электр тармоқларидан узилади:
шартномавий мажбуриятлари бажарилмаганда;
ҳисоб-китоблар ўз вақтида амалга оширилмаганлиги оқибатида фойдаланилган энергия учун қарздорлик мавжуд бўлганда;

Бюро талабномалари бажарилмаганда, шу жумладан, унинг вақилларига ҳисобга олиш приборлари кўрсаткичларини олиш учун рўхсат этилмаганда;

электр тармоқларига ноқонуний уланishi, уларни талон-торож қилиш ёки электр энергиядан фойдаланиш қондаларини бузишининг бошқа ҳолатлари аниқланганда.

Энергияни ҳисобга олиш приборларини қасддан бузилганда, кўрсаткичларни ўзгартириш ҳисобига уларга ташқаридан арашшилганда.

3.17. Ҳисобга олинмаган энергия учун амалга оширилган қайта ҳисоб-китоб, Истеъмолчини қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда Электр энергиясидан фойдаланиш қондаларини бузганлик учун жавобгарликдан озод этмайди.

3.18. Истеъмолчи томонидан қондалбузарлик ҳолати баргаф этилиб, мавжуд қарздорлик ва тўлов пайтидаги энг кам ойлик иш ҳақининг ўн баравари миқдориди тўлов ундирилгандан сўнг тармоққа қайта уланади (ЭНХАТга уланган истеъмолчилар бундан мустасно).

3.19. Истеъмолчи электр тармоқларининг техник ҳолатини таъминлаш бўйича эксплуатация харажатлари учун субистеъмолчилар, истеъмолчи билан субистеъмолчи ўртасида тузилган алоҳида шартнома бўйича Энергиянинг умумий ҳажмидан олинмаган улушга мутаносиб равишда ҳақ тўлайди.

Эксплуатация харажатларини субистеъмолчига бериладиган электр энергияси тарифига қўшишга рўхсат этилмайди.

3.20. Энергия учун тўлов тарифлари қуйидаги ҳолатларда маиший (аҳоли) истеъмолчилари учун белгиланган тарифга тенглаштирилади:

Ўзбекистон Республикасининг 2012 йил 26 апрелдаги “Оилавий тадбиркорлик тўғрисида”ги УРҚ-327-сонли қонунига мувофиқ “Оилавий қорхона турар жойдан бир вақтнинг ўзида унда истикомат қилган ҳолда товарлар ишлаб чиқариш (ишлаб бажариш, хизматлар кўрсатиш) учун фойдаланган тақдирда, Истеъмолчи Энергия учун маиший (аҳоли) тарифи бўйича тўловни амалга ошириди;

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 22 августдаги “Дин соҳасидаги маънавий-маърифий, таълим ишларини ва фаолиятни янада такомиллаштиришда ижтимоий кўмак ва имтиёзлар бериш тўғрисида”ги 364-сонли қарорининг 3-бандига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 10 сентябрдаги 525-ф сонли Фармойишига кўра ҳудуддаги диний ташкилотлар Энергия учун маиший (аҳоли) тарифи бўйича ҳақ тўлайдилар.

3.21. Истеъмолчининг ҳисобга олиш прибори қуйидаги текширувлардан ўтказилади:
а) даврий киёслаш-ушбу турдаги ҳисобга олиш приборининг қиёсдовдан ўтказиш оралиғи мuddати тууганда;

б) навбатдан ташқари киёслаш-ҳисобга олиш приборига зарар етказилганда, пломбаси бузилганда, қайта дастурлаш зарурияти юзага келганда;

в) эксперт киёслаш-ҳисобга олиш приборининг созлиғи, унинг фойдаланишига яроқлилиғи, шунингдек, метрологик хусусиятларининг норматив ҳужжатлари талабларига мослиғи бўйича низоли масалалар юзага келганда.

3.22. Энергияни ҳисобга олиш приборларини ечиш, киёслашдан ўтказиш ва ўрнатиш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 20 августдаги 698-сонли қарори талабларига мувофиқ белгиланган тартибда амалга оширилади.

Ҳисобга олиш приборини даврий киёслаш “Ўзстандарт” агентлиғи томонидан белгиланган мuddатда истеъмолчи ҳисобидан ўтказилади. Қиёсдовдан ўтказиш оралиғи тўрт йилни ташкил этади.

3.23. Навбатдан ташқари ва эксперт киёслашлар Бюро ташаббуси билан ёки бошқа ваколатли орган қарорига асосан ўтказилади ва киёслаш хизматларини Бюро Корхона томонидан тўланади.

IV. Томонларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

4.1. Истеъмолчи қуйидаги ҳуқуқларга эга:

Ўз электр қурилмаларини Корхона электр тармоқларига техник шартларга мувофиқ, ўрнатилган тартибда улаш;

сифат кўрсаткичлари давлат стандартларига мувофиқ бўлган электр энергиясини олиш; электр энергияси етказиб беришининг тўхталishi ёки тўхтатиб қўйилиши сабаблари тўғрисида белгиланган тартибда ахборот олиш;

Корхонага истеъмол қиладиган энергия ҳажмларининг ўзгартирилиши тўғрисида белгиланган тартибда тақлифлар киритиш. Бунда энергиянинг Шартномадаги ҳажмини ўзгартириш бўйича тақлиф мўлжалланаётган ўзгартиришдан олдин 10 кундан кечикмай (жорий ой тугагунгача) Корхона ва Борорга тақдим этиши лозим;

электр энергияси тўлиқ ҳажмда етказиб берилмаслиғи ёки сифат кўрсаткичлари давлат стандартларига мувофиқ бўлмаган электр энергия етказиб берилиши оқибатида етказилган зарарини белгиланган тартибда қоплашини талаб қилиш;

Шартномаи қонун ҳужжатларига мувофиқ бир томонлама бекор қилиш;

Шартнома бекор қилганда фойдаланилмаган энергия миқдори учун тўланган маблағни қайтарилишини талаб қилиш;

энергия етказиб берилиши тўхтатилганда етказилган зарарини қоплашни талаб қилиш; электр таъминоти Шартномасини тузишда ва бажаришда юзага келётган низоларни ҳал этиш учун судга ёки бўйсунуви бўйича юқори органга (мансабдор шахсга) мурожаат қилиш.

Истеъмолчи қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

4.2. Истеъмолчи қуйидагиларга мажбур:

белгиланган энергия истеъмолчи режимида ривож этиш;

фойдаланган энергия учун ўз вақтида ҳақ тўлаш;

эксплуатация қилаётган электр тармоқлари, приборлар, электр қурилмаларининг зарур техник ҳолатини сақлаш, шунингдек, электр қурилмаларни эксплуатация қилишда ҳавфсизлик техникаси қондаларига риоя қилишини таъминлаш, Корхонага электр ускуналарининг носозлиғи тўғрисида хабар бериш;

электр энергиясидан оқилноа фойдаланиш чора-тадбирларини амалга ошириш;

Бюро ва “Ўзэнергоспекцияси” кўрсатмаларини ўз вақтида бажариш;

Электр қурилмаларининг тузулиши қондалари талабларини бажариш;

Бюро ва Корхона вақилларининг ҳисобга олиш приборларини кўздан кеиришига белгиланган тартибда рўхсат бериш;

йил мобайнида янгидан ишга тушириладиган электр қурилмаларидан фойдаланиш бошланishiдан қамда бир ой олдин энергиянинг зарур миқдори учун Корхонага буюртманома бериш;

келгуси йил учун энергияга бўлган эhtiёжни аниқлашда энергияни электр тармоқларидан узатишда, ишлаб чиқариладиган маҳсулотнинг (ишлар турларининг) технологик жараёни ишлаб чиқариш эhtiёжларига, ишлаб чиқариш бинолари ва маъмурий биноларини ёритиш, иситиш, шамоллатиш учун электр энергия сарфини, шунингдек, ушбу электр тармоқларига уланган субистеъмолчиларнинг эhtiёжини ҳисобга олиш.

Шунингдек, уланган қуввати 5 МВт ва ундан ортик бўлган Истеъмолчи, Корхона талабга асосан қуйидаги маълумотларни тақдим этишга мажбур:

истеъмол қилинаётган қувватнинг ҳар суткалик, ҳар ойлик сарфи ва амалдаги миқдори, энергетика тизимининг энг кўп ва энг кам юкломали даврларида реактив энергия ва қувватнинг ҳар суткалик сарфи,

энергетика тизимининг энг кўп юкломасининг ўтиш даврида актив энергия (қувват)нинг ҳар 30 дақиқадаги сарфи.

Бундан ташқари, уланган қуввати 250 кВа ва ундан ортик бўлган истеъмолчилар қуйидагиларга мажбур:

маҳсулот техник ва иқтисодий жиҳатдан асосланган инфор нормаларини ишлаб чиқиш-умумий ишлаб чиқариш ва технологик; яқка тартибдаги ва гуруҳ бўйича, йиллик, чораклик ва ойлик - уларни ишлаб чиқаришни ташкил этиш технологияси такомиллаштирилиши (ўзгартирилиши) ва янги техника жорий этилишига қараб қайта кўриб чиқиш.

корхона бўйича, шу жумладан кўл энергия сарфлайдиган ускуналар, цехлар ва истеъмолчилар гуруҳлари бўйича Энергия балансларини тузиш ҳамда улар асосида ишлаб чиқариш жараёнида электр энергиясидан фойдаланиш самарадорлигини тахлил қилиш, Энергиянинг самарасиз сарфланиши ва исроф бўлишини аниқлаш, уларни камайтириш ва бартараф этиш бўйича чора-тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш;

келгуси давр учун Энергияга бўлган эhtiёжни ва электр тармоқларининг энергия ўтказиш қобилиятини ошириш, электр таъминоти схемаларини тақомиллаштириш зарурятини аниқлаш мақсадига (махсулот ишлаб чиқаришининг, бажариладиган иш турларининг мўлжалланётган прогност ҳажмларидан ва Энергия сарфи меъёрларидан келиб чиқиб, уларни камайтириш ва Энергияни тежашни ҳисобга олган ҳолда) Энергиянинг бир йил ва келгуси давр учун балансларини тасдиқланган меъёрларига риоя қилиш ва уларнинг камайтириш бўйича белгиланган тадбирларнинг бажарилишини таъминлаш;

Энергияни тежаш бўйича (йиллик ва узок истиқбол учун) ташкилий-техник тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш. Истеъмолчи конун ҳужжатларига мувофиқ бошқа мажбуриятларга ҳам эга бўлиши мумкин.

4.3. Корхона қуйидаги ҳуқуқларга эга:

Истеъмолчидан Шартномада белгиланган ўз мажбуриятларини кўрсатган даражасида бажарилишини талаб этиш;

ушбу шартнома шартлари бажарилмаганда ёки бузилганда Истеъмолчи томонидан отказилган амалдаги зарарни белгиланган тартибда қоплатиш;

авария режимида, Бюронин хабардор қилган ҳолда, Истеъмолчининг электр тармоғидан узиб қўйиш;

Бюронинг кўрсатмасига асосан, ҳамда ЭНХАТа уланган ёки энергияга олдидан ҳақ тўлаш қурилушига эга ҳисобга олиш прибори бўлган истеъмолчининг олдидан тўланган ҳақ тўлаганда электр тармоқларидан узиш.

Корхона конунчиликка мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

Мазкур Шартномага асосан Истеъмолчининг электр тармоқларидан узилгандан кейин юзага келган ҳолат учун Корхона ва Бюро жавобгар бўлмайди.

4.4. Корхона қуйидагиларга мажбур:

Истеъмолчига энергияни электр тармоғи орқали электр тармоқларининг баланс бўйича мансублик бўлиниш чегарасигача Шартномада кўрсатилган ҳажмда мунтазам етказиб бериш;

ускуналар, электр узатиш линияларини, ҳисобга олиш приборларидан фойдаланиш, уларга техник хизмат кўрсатиш ва таъмирлаш, шунингдек, ўз электр хўжалиги объектларидати носозликларни бартараф қилиш;

электр хўжалиги объектларини таъмирлаш билан боғлиқ электр таъминотидаги қўтилаётган узлишлар тўғрисида уч кундан кечикмасдан огоҳлантириш;

Истеъмолчининг электр энергиясини етказиб берилиши тўхтатилиши ва тўхтатилиши сабаблари тўғрисида хабардор қилиш;

қиртилиётган чеклашлар тўғрисида, чеклашларни ҳажми ва вақти кўрсатилган ҳолда олдидан хабар бериш;

электр энергияси тўлиқ етказиб берилмаганлиги ёки электр таъминотидаги бошқа бузиладган тўғрисидаги Истеъмолчининг аризасини, ариза олинган кундан бошлаб 10 кундан кечиктирмай қўриб чиқиш, бартараф этиш ва батафсил жавоб юбориш;

Истеъмолчига ўрнатилган тартибда етказиб берилган энергия ҳисобини юритиш;

Истеъмолчининг белгиланган тартибда қиртилган тақсифларга мувофиқ, ўн кун муддатда электр энергиянинг ойлик шартномавий ҳажмига ўзгартиришлар қиритиш, электр энергиянинг ойлик шартномавий миқдорини кўпайтириш (камайтириш) мумкин бўлмаган тақдирда – истеъмолчига бу ҳақда, рад этиш сабабини кўрсатган ҳолда хабар қилиш;

Истеъмолчида ўрнатилган ҳисобга олиш приборларини алмаштириш, ўрнатилиши ва техник хизмат кўрсатилиши, шунингдек Бюро билан бирга пломбалашни таъминлаш;

сифат кўрсаткичларни давлат стандартига мувофиқ бўлган электр энергиясини етказиб бериш.

Корхона конунчиликка мувофиқ бошқа мажбуриятларга ҳам эга бўлиши мумкин.

V. Томонларнинг жавобгарлиги

5.1. Электр таъминоти шартномаси бўйича тарафлар Ўзбекистон Республикаси конунчилигида белгиланган тартибда жавобгар бўлади шунингдек, шартнома шартлари қаршилмаган ёки тегишли тарзда бажарилмаган ҳолларда, Корхона бунинг натижасида етказилган зарарни қоплашга, "Истеъмолчи" эса етказилган ҳақиқий зарарни қоплашга мажбур.

5.2. Корхона Истеъмолчи олдидан молдий жавобгар бўлмайди агар:

Истеъмолчи электр энергияси истеъмолининг белгиланган режимида риоя қилмай, электр энергияси истеъмоли ёки қувватининг шартномавий миқдоридан ошиб кетишига йўл қўйганда, худудий электр тармоқлари корхонаси томонидан белгиланган электр энергияси чеклаш жадвали бажарилмагани туфайли паст сифатли электр энергияси етказиб берилганлиги учун;

захира манбай автоматик ишга тушганда, автоматик қайта улаш ва автоматик тарзда частотани созулаш билан боғлиқ ўчиришлар вақтида электр энергиясини етказиб бериш борасидаги танаффуслар учун;

ягона энергетика тизимида қувват танқислиги оқибатида келиб чиқиши мумкин бўлган аварияларни олдини олиш юзасидан тармоқларни автоматик тарзда (УОН, АЧР) ва бошқа ўчирилган ҳисобга содир бўлиб, энергияни етказиб беришдаги танаффуслар юзага келганда;

оммавий ахборот воситалари (газета, радио, телевидения, интернет веб сайт ва ижтимоий тармоқлар) орқали электр энергияси етказиб беришдаги узлишлар тўғрисида хабар ва эълонлар берилганда.

5.3. Корхона Истеъмолчининг Бюро кўрсатмасига асосан электр энергиясидан узилганда ёки етгиб бўлмайдиган табиий офатлар ҳамда фақулотда авария холатлари юзага келганда (форс-мажор) Истеъмолчи олдидан жавобгар бўлмайди.

5.4. Мазкур шартномани бажариш жараёнида юзага келадиган барча келишмовчилик ва низолар музоқара ўтказиш орқали ҳал қилинади. Келишмовчиликларни музоқара ўтказиш орқали ҳал қилишнинг иложи бўлмаганда, улар суд тартибидида ҳал қилинади.

VI. Якуний қондалар

6.1. Шартнома 20 22 йил 31 декабр гача бўлган муддатга тузилади.

Шартномага қиритилган ўзгаришлар жорий ойда қўлланилмайди, ва кейинги ойдан қучга қиради.

Шартноманинг амал қилиш муддати тугаганда, томонлардан бири уни узиб бериш ёки бекор қилиш бўйича ариза бермаган бўлса, шартнома кейинги ҳар йилга ўзайтирилган ҳисобланади (Бюджет ташкилотлари бундан мустасно). Ариза ушбу Шартноманинг амал қилиш муддати тугатишдан бир ой олдин тақдим этилиши лозим.

6.2. Мазкур шартнома бир хил юридик қучга эга бўлган ва томонларнинг ҳар бирдида сақланаётган икки (Бюджет ташкилотлари учун уч) нусхада тузилади. Шартноманинг иловалари унинг ажралмас қисми ҳисобланади.

6.3. Томонлардан бирининг ташаббуси билан Шартномани муддатдан олдин бекор қилиш, иккинчи томонни бекор қилиш муддатидан ўттиз кун олдин хабардор қилиш ҳолда ва томонлар ўзаро ҳисоб-китоб қилиши шарт билан бекор қилиниши мумкин. Бекор қилиш тўғрисида хабарнома ёзма равишда юборилади.

6.4. Барча ўзгариш ва қўшимчалар, агар улар фақат ёзма равишда амалга оширилган, томонларнинг вақолатли шахслар томонидан имзоланган бўлса, ҳақиқий ҳисобланади.

6.5. Шартнома Лойиҳаси талабларида назарда тутилмаган тартиб-қондалар Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 12 январда 22-сонли қарори билан тасдиқланган "Электр энергиясидан фойдаланиш қондалари" ҳамда Бошқа амалдаги норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар талабларига мувофиқ тартибга солинмади.

VII. Төмөндөрдөгү маанилери ва банк реквизиттери

Истеъмолчи: 16-СОЛМ МАХМАД ИМОНОВ
 Юридик манзили: Фирдавскарой кышкы
 Почта манзили: 100021860141870213 00035002
 Банк рақами: 00014 (ИНН) 201574541
 Истеъмолчининг юридик манзили буйича Кадастр рақами
 Махалла номи: Фирдавскарой МФИ Зейнол кышкы
 Республика ва махаллий бюджеттин молиялаштирилган Истеъмолчилар учун
 Бюджет фондунинг хисоб рақами: 23402000300100001010
 Банк коди (МФО): 00014 (ИНН) 201122970
 Бюджет фондунинг хисоб рақами: 1001
 Банк коди (МФО): 43-21-210 Факс: 983201952
 Телефонлар: (Истеъмолчи телефон рақамлари, шу жумладан унинг рахбарининг уялы телефони кўрсатилсин)

Статистик кодлар:

ОКЭД _____
 СООГУ 04423
 СОАТО 1714218573
 КОФС _____
 ОКПО 17380691
 Корхона: 10077000
 Почта манзили: 22636000400 50 011772
 Хисоб рақами: 00024 (ИНН) 2004664
 Банк коди (МФО) _____
 Телефонлар: _____ Факс: _____

Статистик кодлар:

СООГУ 11170
 СООГУ 1714401

 М.Х. Ф.И.Ш., сано

ЮРИДИК ХУЛОСА:

Мазкур электр таъминоти шартномаси Бек ЭТК номи _____ Ф.И.О. _____
 юрисконсулт _____

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 12 январдаги 22-сонли қарори билан тасдиқланган "Электр энергиясидан фойдаланиш қондалари" талабларига мувофиқ тузилган. Шартнома мазмунчи (шарти, томонлар жавобгарлигининг меъери ва низоларни ҳал қилиш тартиби) Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодекси ва "Хўжалик юридувчи субъектлар фаолиятининг шартномавий-ҳуқуқий базаси тўғрисида"ги қонун талабларига мос келади.

Юрисконсулт: _____

Бек
101 004748
 (расм)

Етказиб бериладиган энергия хажми

1. Тариф гуруҳи: 111
2. Фаолият тури: Филм
3. "Истеъмолчи" электр қурилмаларининг уланган қуввати: 7 кВА(кВт)
4. Техник шарт буйича руҳсат берилган қувват: 111 кВт
5. Электр таъминоти ишончлилиги буйича тоифаси (лойиха буйича)
6. Ҳисоб-китоб тури:

тариф тури: табақалаштирилган, бир ставкали ёки 08.11.2017 йилдан ПК-3379 нинг руйхатида кўрсатилган махсулот ишлаб чиқарувчи ва айрим хизматлар кўрсатувчи ҳамда Ўз.Р.ВМнинг 09.12.2019 йилдаги 979-сонли қарори буйича фаолият юритиладиган истеъмолчилар (кераклиги ёзилсин)

Йил, жами	Энергия хажми минг. кВт.с	Шу жумладан, тариф гуруҳлари буйича
Январ	20236	
Феврал	11615	
Март	5888	
Апрел	3333	
Май		
Июн		
Июл		
Август		
Сентябр		
Октябр		
Ноябр		
Декабр		

Ташкилот кунига ишлайди 24 соат, ойга 1 кун
 Умумий юрдувчи субъектлардан сменалар буйича юкланиш % I _____, II _____, III _____

Энергияни ҳисобга олиш приборлари ўрнатилган жойлар ва уларнинг тавсифлари

"Истеъмолчи"нинг (суб"Истеъмолчи"нинг) ҳисобга олиш приборлари ўрнатилган жойлар, тури ва кучланиш тоифаси (кВ) кўрсатилган ҳолда	Хисобга олиш прибори тури (актив, номинал токи)	Хисобга олиш прибори рақами	Хисобга олиш прибори рақами		Хисобга олиш прибори коэффициентлари	Шартнома тузилган кундаги кўрсаткичлари	Тариф тури сум/ 1 кВт.с.
			Корхонанинг	Бюронинг			
	78738p25	11210036201	Ток	1	1	Хисобга олиш приборнинг кўрсаткичлари	450
			Кучланиш	220			

Имзолар:

Истеъмолчи:

Бюро:

Ф. И. Ш.

Энергия (актив, реактив) сарфи бўйича ХИСОБОТ

Кўрсаткичлар қайд этилган сана « 20 йил 20 ой бўйича _____ йил.

Уланган жой номи, ҳисобга олиш приборининг завод рақами, ҳисобга олиш тури (актив, реактив)	Хисобга олиш прибори кўрсаткичлари			Хисобга олиш прибори кўрсаткичларининг фарқи			Сарф (кВт.с, кВтА.с.)				Табақалаштирилган тариф бўйича сарф кВт.с.			
	Ток трансформаторининг (ТТ)	Кучланиш трансформатори нинг (КТ)	умумий	бошланғич	охирги	Хисобга олиш прибори кўрсаткичлари	Хисобга олиш прибори кўрсаткичларининг фарқи	Эрта-лабки тингиз вақт	Кун	Кечки тингиз вақт	Тун	Сарф	Сарф	Сарф
1								6-9	9-17	17-22	22-24	0-6	13	13
Жами														

Изоҳ: гр 7= гр 6- гр 5, табақалаштирилган ҳисоб учун лозим рақами гр 7= гр 9+гр10+гр11+гр12+гр13

Ф. И. Ш.

Томонлар электр тармоқларининг баланс мансублиги ва эксплуатация қилиш бўйича масъуллик чегараси ДАЛОЛАТНОМАСИ

1. "Истеъмолчи"нинг балансида қуйидаги электр қурилмалар мавжуд:

- а) хаво линиялари
- б) кабель линиялари
- в) подстанциялар, трансформатор подстанциялари

2. Истеъмолчи ва Корхона ўртасидаги электр тармоқларнинг баланс бўйича мансублик чегараси ИЭС Қўқонқомай 110/35/10 кВ
ва бош қанат ТП 25/25/150 кВА 0,4 кВ

3. Улардан қуйидагиларга:

а) Чегара кўрсатиш ва таъминот хизмат кўрсатиш Истеъмолчи ходимлари томонидан,

б) Шартнома асосидан

Истеъмолчи билан тузилган шартнома асосида электр таъминоти корхонаси ходимлари томонидан хизмат кўрсатилади.

4. Электр қурилмаларнинг ҳолати ва уларга хизмат кўрсатиш бўйича жавобгарлик чегараси қуйидагича белгиланди: ТП 125/25 кВА 0,4 кВ
шиндан тегара кўрсатиш

Истеъмолчи: А.А. Саидов (Ф.И.Ш.)
 М.У. А.А. Саидов (Ф.И.Ш.)
 Корхона: А.А. Саидов (Ф.И.Ш.)
 М.У. А.А. Саидов (Ф.И.Ш.)

Энергияни йўқолишларини аниқлаш бўйича ДАЛОЛАТНОМА

Энергия хисобга олиш приборлари электр тармоқларининг баланс бўйича мансублик чегарасида ўрнатилмаганда, электр тармоқларининг баланс бўйича мансублиги чегараси хисобга олинган ҳолда мансублик чегарасидан хисобга олиш прибори ўрнатилган жойга ача бўлган қисми хисоблаш йўли билан аниқланади ва қуйидагиларга хисобланади:

а) Қуввати кВА бўлган трансформаторлардаги ойлик актив энергиянинг йўқолишлари кВт.соат ёки % реактив энергия йўқолишлари кВт.соат ёки % ташкил этади;

б) Истеъмолчининг кабель линияларидаги ҳар ойлик энергияни йўқотиш:

Узуنлиги м;
 Кесим юзаси мм²;
 Русуми ;
 Қучланиши кВ бўлса, кВт.соатни, ёки % ташкил этади;

в) Истеъмолчининг хаво линияларидаги ҳар ойлик энергия йўқолишлари:

Узунлиги м;
 Кесим юзаси мм²;
 Русуми ;
 Қучланиши кВ бўлса, кВт.соатни, ёки % ташкил этади.

Ушбу Шартноманинг 3.8 бандига асосан юқорида кўрсатилган энергия йўқолишлари Истеъмолчининг хар хисоб-китоб даври учун, хисоб-китоб давридаги амалдаги энергия истеъмолидан ва 1-иловада кўрсатилган ишлаш тартибидан аниқланади.

Корхонанинг электр тармоқлари ва уларнинг ички электр тармоқларининг бўлиниш чегарасидан умумий мулк хисобланадиган ушбу тармоқлардан таъминланадиган майший истеъмолчиларнинг электр энергиясини хисобга олиш приборларига бўлган электр тармоқларидаги электр энергияси йўқотишлари хисоб-китоб қилиш йўли билан аниқланади ва уй-жой мулкдорлари ширкатлари ёки коммунал-эксплуатация ташкилотлари истеъмолчига қаратилади

Истеъмолчи: А.А. Саидов (Ф.И.Ш.)
 Корхона: А.А. Саидов (Ф.И.Ш.)

Реактив энергиянинг ҳар бир ҳисобот даври учун иктисодий киймати, ушбу Шартномада кўрсатилган ва ўрнатилган тартибда аниқланадиган қувват коэффициентининг оптимал миқдори ҳисобга олиниб, ушбу давр учун актив энергиянинг шартномадаги миқдоридан келиб чиққан ҳолда аниқланади.

Ҳисобот даврининг якуни бўйича реактив энергия иктисодий киймагининг амалдаги миқдори истёмоли қилинган актив энергия ва қувват коэффициентининг шартномавий миқдоридан келиб чиққан ҳолда аниқланади.

Тарифга устума қўшилган киймат солиғи ҳисобга олинмаган ҳолда фаол энергиянинг амалдаги тарифи бўйича:

5% - реактив энергиядан иктисодий киймат доирасида фойдаланилганда, бу амалда истёмоли қилинган актив энергия ва қувват коэффициентининг шартномавий миқдоридан келиб чиққан ҳолда аниқланади;

10% - реактив энергиядан иктисодий киймат миқдоридан ортқ фойдаланилганда, бу амалда истёмоли қилинган актив энергия ва қувват коэффициентининг шартномавий миқдоридан келиб чиққан ҳолда аниқланади;

Реактив энергия компенсацияси учун электр энергияси тарифига устумалар жарима санкцияси ҳисобланмайди ва электр таъминоти шартномасига асосан ундирилади.

Реактив энергия ўрни етарлича тўлдирилмаслиги ҳисобига қувват коэффициентининг норматив киймати Истеъмолчи томонидан қўллаб-қувватланмаслиги аниқланганда, худудий электр тармоқлари қорхонаси томонидан қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда актив электр энергия йўқолиши киймагининг техник-иктисодий ҳисоб-китоблари амалга оширилади, шунингдек, қувват коэффициенти кўрсаткичлари белгиланган нормативларга нисбатан пасайтирилганлиги учун Истеъмолчилардан қўшимча маблағлар ундирилади.

Бунда ҳисоб-китоблар ва қўшимча маблағни ундириш ҳисоб-китоб даврида Шартномада кўрсатилганига нисбатан Истеъмолчи томонидан қувват коэффициентининг амалдаги киймагини пасайтиришга йўл қўйилганлиги тўғрисида "Ўзэнергосан инспекцияси"нинг тасдиқловчи бўлганда амалга оширилади.

Тариф чегирмалар истёмолчи ягона электр тизими тармоғида электр тармоғининг катта юкلامали соатларида реактив энергия ҳосил қилганда ва электр тармоғининг кичик юкلامали соатларида энергия тизими тармоғидан реактив энергия истёмоли қилинганда, агар Истеъмолчининг бундай режимида ишлаш зарурати Шартномада кўрсатилган бўлса, тақсим этилади.

Чегирма қўшилган киймат солиғи ҳисобга олинмаган ҳолда актив энергия учун амалдаги тарифнинг 15% миқдоридан белгиланади.

электр таъминоти шартномасига 6 - илова

Компенсация курилмаларининг ишлаш режими

1. Компенсация курилмаларининг белгиланган қуввати

Т/р №	Компенсация курилмаларининг турлари	Қуввати	Уланиш вақти		Жами
			Эрталаб	Кечкурун	
1.	Конденсаторлар, кВтАр 1000 Втгача 1000 Вдан юқори, жумладан:				
1.1.	Автоматик бошқариладиган: 1000 Втгача 1000 Вдан юқори,				
1.2.	Қўлда бошқариладиган: 1000 Втгача 1000 Вдан юқори,				
2.	Синхрон двигателлар - (СД), кВт				
3.	СДнинг реактив қуввати, кВтАр (СДнинг ўрнатилган қувватининг 30 фоизи, кВт)				
4.	Жами (16.1+36.) кВтАр: 1000 Втгача 1000 Вдан юқори.				

ИЗОХ: авторежимда ишлайдиган конденсатор курилмалари билан жойлашган ташиқотлар узаниш вақтлари тўлдирилиши шарт эмас.

2. Реактив энергиянинг иктисодий миқдори

Йил, ой	Реактив энергиянинг иктисодий миқдори (кВтАр.соат)	Шу жумладан тариф гуруҳлари бўйича	
Январь			
Февраль			
Март			
Апрель			
Май			
Июнь			
Июль			
Август			
Сентябрь			
Октябрь			
Ноябрь			
Декабрь			

**Авариявий ва технологик бронни аниқлаш бўйича
ДАЛОЛАТНОМА**

Истеъмолчининг _____

_____ иштрокида тузилди.

Ягона электр энергетикаси тизимида узоқ мuddатли ёки кичика мuddатли куват танқислиги юзага келганда Истеъмолчи куйдагиларни бажариши керак:

1. Усуна юкламасини технологик брон даражасигача пасайтириш:

Т/р №	Технологик бронни тааллуқли цехлар ва агрегатлар номи*	Ишда қолдирилган юкламалар қуввати (кВт)	Изох
1.			
2.			
3.			
4.			

Жами: _____ кВт

* а) Барча цехлар ва агрегатлар зудлик билан ўчирилади. Ўчирилиши яроқсиз маҳсулот ишлаб чиқарилиши, усунанинг бузилиши, портлаш, ёнгин, захарланиш ва бошқа бахтсиз ҳодисаларга олиб келувчи цехлар ва агрегатлар бундан мустасно.

б) Технологик бронга шунингдек авария брониси тааллуқли цехлар ва агрегатлар ҳам кириди (2-бандга қаранг.)

Технологик бронни чеклаш босқичлари:

- I босқич _____ кВт
 II босқич _____ кВт
 III босқич _____ кВт
 IV босқич _____ кВт

2. _____ ўтганидан кейин цехлар ва агрегатлар авария бронни даражасигача узиб куйилади.

Т/р №	Авария бронига тааллуқли цехлар ва агрегатлар номи*	Ишда қолдирилган юкламалар қуввати (кВт)	Изох
1.			
2.			
3.			
4.			

Жами: _____ кВт

* а) Ўчирилиши сув таъминоти, алоқа воситалари шининг тўхташига, иситиш тизимининг музлаб қолишига олиб келувчи цехлар ва агрегатлар, ҳамда қуриқдан ёриткичлари юкданини остида қолдирилади.

б) Ёнғинга қарши захира насослар ва бошқа ёнғинга қарши агрегатлар авария бронига ўчирилади (ушбу агрегатлар, зарур ҳолда, зарур бўлганда, олдиндан Корхона билан келишилган шартномага киритилиши мумкин).

